

Godišnji izvještaj o radu Upravnog odbora jugoslavenske zajednice za unapređenje slatkovodnog ribarstva

Dana 23. IV. 1958. godine održano je na Bledu savetovanje uz učešće oko 150 pretstavnika ribarskih organizacija, ustanova i drugih zainteresovanih faktora u ribarstvu FNRJ. Na ovom Savetovanju su razmatrani najvažniji problemi iz slatkovodnog ribarstva.

Iz referata i diskusija jasno se pokazalo da postoje realne mogućnosti za razvitak ribarstva kao privredne grane, a s obzirom na sadašnje stanje, da jedan dobar deo poteškoća dolazi usled toga što ne postoji povezanost između samih ribarskih organizacija i drugih organa, te da je ova nepovezanost išla, u svakom slučaju na štetu ribarstva u celini i kočila dalje i brže sređivanje prilika u ribarstvu. Nadalje je konstatovano da se težnje, ka daljem razvoju i unapređenju slatkovodnog ribarstva ne mogu ostvariti bez jedinstvene akcije svih zainteresovanih faktora u ribarstvu. Mnogi primeri su pokazali da sređivanje odnosa i međusobna povezanost predstavlja neophodan uslov za unapređenje i naše grane ribarstva.

Na osnovu pomenutih činjenica donesen je zaključak da se u nastavku Savetovanja na Bledu 23. IV. održi osnivačka skupština jedne ribarske organizacije koja bi obuhvatila čitavo jugoslavensko ribarstvo, čiji bi glavni cilj bio unapređenje slatkovodnog ribarstva. Na osnivačkoj skupštini prihvaćena su pravila i izabrani organi upravljanja i to upravni i nadzorni odbor i sud časti u koji su ušla sledeća lica:

Upravni odbor

1. Tićak Adalbert — direktor Uzgojilišta divljači »Jelen«;
2. Krkvarić ing. Oto — direktor Ribnjačarstva »Zdenčina«;
3. Radonić Brana — direktor Stanice za ribarstvo APV, Novi Sad;
4. Belosavić ing. Stevan — sekretar Udruženja ribarskih privrednih organizacija NRS, Novi Sad;
5. Svetina Miran — pomoćnih direktora Gojibdenih lovišć NR Slovenije;
6. Mitrović ing. Jovan — str. saradnik Zavoda za ribarstvo NRS;
7. Apostolski ing. Kiro — direktor Zavoda za ribarstvo NRM, Skoplje;
8. Drecun ing. Đorđe — direktor Stanice za ribarstvo NR Crne Gore, Titograd;
9. Bojčić ing. Cvijetan — direktor Ribnjačarstva »Poljana«;
10. Lenardić Dragutin — direktor Preduzeća »Šaran«, Osijek;
11. Juhas Janoš — upravnik Ribarske zadruge, Kopačevo;
12. Majder Vlado — direktor Preduzeća »Kornat-export«;
13. Prof. dr. Tomašec Ivo — Veterinarski fakultet, Zagreb;
14. Kolarov Uroš — sekretar Pokrajinskog saveza sportskih ribolovaca APV, Novi Sad;
15. Ruperski Pero — Ribarsko stopanstvo »Ohridski pastrv«, Ohrid;
16. Resimić Negovan — predsednik Saveza ribarskih zadruga NRS, Zemun, i
17. Racetović Branko — direktor Polj. dobra »Saničani«, Prijedor.

Nadzorni odbor

1. Stefanović Žika — direktor Lovnog gazdinstva, Beograd;
2. Ing. Mihajlović Ida — pom. direktora Zavoda za ribarstvo NRS, Beograd, i
3. Ing. Fijan Nikola — Poslovni savez za stočarstvo NRH, Zagreb.

Sud časti

1. Grubelić Miljenko;
2. Mihajlov Marinko — direktor Ribarskog gazdinstva »Ečka«.

ČLANSTVO ZAJEDNICE

Za relativno kratko vreme postojanja zajednice u njeno članstvo obuhvaćeno je 83,3% proizvodnih organizacija, 84,6% naučnih ustanova, dakle skoro sve one ustanove koji su nosioci proizvodnje i nauke u ribarstvu. Sem ovih organizacija i ustanova u članstvu zajednice su obuhvaćene i sve sportske organizacije preko svog Saveza FNRJ, zatim izvestan broj organizacija čija je sporedna delatnost proizvodnja ribe, izvestan broj organizacija koje se bave prometom ribe na domaćem tržištu, kao i organizacije koje se bave izvozom ribe i ribljih prerađevina. (Tabela br. 1)

Tabela br. 1

PREGLED RIBARSKIH USTANOVA I ORGANIZACIJA I ČLANSTVO

Red. broj	Ukupan broj	Od toga učlanjeno	%
1. Naučne ustanove: instituti, zavodi i stanice	13	11	84,6
2. PROIZVODNE ORGANIZACIJE: ribnjaci	12	12	100
organizacije socijalističkog sektora na otvorenim vodama	19	14	73,6
ribarske zadruge	43	34	79
ribogojilišta i mrestilišta pastrmke	34	30	88,2
Ukupno	108	90	83,3
3. ORGANIZACIJE čija je sporedna delatnost ribarstvo	39	3	7,6
4. TRGOVINSKA PREDUZEĆA za izvoz i promet na domaćem tržištu	14	5	35,2
5. SPORTSKE RIBOLOVNE ORGANIZACIJE — preko Saveza FNRJ	—	—	100

RAD UPRAVNOG ODBORA

Nakon konstituisanja Upravni odbor je izabrao izvršni odbor koji sačinjavaju:

1. Tićak Adalbert, predsednik,
2. Ing. Krkvarić Oto, potpredsednik,
3. Ing. Belosavić Stevan,
5. Svetina Miran,

6. Ing. Mitrović Jovan, i

7. Apostolski Kiro.

Za stručnog sekretara izabran je ing. Stevan Belosavić.

Upravni odbor, na čelu sa drugom Tićakom, odmah na prvom sastanku uzeo je kao glavni zadatak da u što kraćem vremenu izvrši registraciju uz prilagođavanje pravila postojećim propisima, a na osnovu ovlaštenja skupštine. Zatim je pristupljeno formiranju administrativnog aparata i sekcija i izradi predračuna prihoda i rashoda zajednice.

Formirane su sledeće sekcije sa rukovodiocima istih i to:

1. Sekcija za ribnjačarstvo, koju vodi ing. Cvetan Bojčić,

2. Sekcija za naučno-istraživački rad, koju vodi ing. Apostolski Kiro;

3. Sekcija za otvorene vode, ing. Orešković Dragomir, i

4. Sekcija za promet, koju vodi drug Radonić Brana.

Tako je Zajednica počela sa radom već početkom meseca maja i za kraće vreme izvršena je njena registracija.

Dalji se rad Zajednice odvijao u duhu zadataka po pravilima i smernicama datih na osnivačkoj skupštini, a kroz sastanke Upravnog odbora, Izvršnog odbora i sekcija. Iako je Zajednica na početku svog života, sastanci Upravnog odbora i ostalih organa nisu imali samo deklarativan karakter, već zaista karakter radnih dogovora.

Zajednica održava tešnje veze sa organima vlasti, komorama, poljoprivrednim i spoljnotrgovinskim, Komitetom za spoljnu trgovinu i sa ostalim organizacijama. S obzirom da saradnja i stalna veza pretstavlja vrlo važan uslov za uspešno rešavanje pitanja koja se tiču unapređenja ribarstva i interesa članova Zajednice, to je Zajednica nastojala da ovu saradnju u što većoj meri razvije, i baš takva saradnja doprinela je uspešnom rešavanju mnogih važnih i krupnih pitanja. Rukovodeći se ovom činjenicom da je čvrsta povezanost sa svim faktorima u rešavanjima unapređenja ribarstva, put kojim treba ići i preko koga će se najbrže rešavati konkretni problemi, Upravni odbor je na ovo ukazivao svim svojim članicama.

Dalje je Upravni odbor sa svojim sekcijama, kao stručnim organima, razmatrao razna aktuelna pitanja, davao stručna mišljenja i predloge organima vlasti i drugim organizacijama.

Tako između ostalog Zajednica je uzimala aktivno učešće u izradi Nacrta izvesnih propisa za ribarstvo, Nacrta međunarodnog sporazuma o ribarstvu u graničnim vodama sa NR Mađarskom, zatim u izradi Nacrta sporazuma o ribarstvu na Dunavu između NR Rumunije, Bugarske i Sovjetskog Saveza. Isto tako Zajednica je aktivno učestvovala na raznim stručnim sastancima i savetovanjima iz oblasti proizvodnje i prometa i dr., što će se videti iz daljeg izlaganja.

KADROVI U RIBARSTVU

Iz pregleda brojnog stanja i raspodele kadrova, a uzimajući u obzir obim proizvodnje, kao i stanje iste vidi se da je relativno mali broj kadrova angažovan u ribarstvu. Naime, broj sa fakultetskom spremom, srednjom i nižom školom iznosi 115 lica. Od toga sa fakultetskom spremom 66, sa srednjoškolskom spremom 35, a nižom 14. Ovaj broj, kako je u glavnom referatu rečeno, nije zadovoljavajući, naročito ako se ima u vidu činjenica da je u ukupnom broju obuhvaćen veći broj mladih kadrova koji još ne raspolažu sa dovoljno teoretskog znanja i praktičnog iskustva u ovoj grani.

BROJNO STANJE I RASPORED KADROVA

	Srbija		Hrvatska		Makedonija		Slovenija		BiH		Crna Gora		Srbija		%					
	v.	n.	v.	n.	v.	n.	v.	n.	v.	n.	v.	n.	s.	n.						
U ustanovama koje se bave unapređenjem	12	2	—	—	14	—	—	5	—	4	—	4	3	—	46	69,7	5	14,3	—	
U opštedruštv. preduzećima	6	15	4	6	2	—	—	—	1	1	—	1	2	—	14	21,3	24	68,6	6	42,9
U zadrugama	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1,5	—	—	1	7,1
U sportskim ribarskim organizacijama	—	—	—	—	—	—	—	5	7	1	—	—	—	—	1	1,5	5	14,3	7	50
U administr. i drž. upravi	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	6	1	2,8	—	—
Svega	20	18	5	6	2	14	—	5	7	7	—	5	5	—	66	—	35	—	14	—
% kadrova po republikama	30,3	51,4	35,7	22,7	17,1	14,3	21,2	—	7,6	14,3	50,0	10,6	2,9	—	7,6	14,3	—	100	100	100

Napomena: v — viša sprema; s — srednja sprema; n — niža sprema.

Analizirajući raspored postojećih kadrova vidi se da je najveći broj sa fakultetskom spremom i to 69,7% na dužnosti kod naučnih ustanova, dok u proizvodnji samo 24%. Daljim razmatranjem vidi se da se u proizvodnji dostiže obim od 10.589 tona ribe u bruto vrednosti oko jedne i po milijarde, a u njoj učestvuje svega 59 stručnjaka ili 51% od ukupnog broja. Ako razmatramo raspored stručnjaka po sektorima tada vidimo da je, u socijalističkom sektoru, čiji obim proizvodnje obuhvata 6.984 tone, tj. 66% od ukupne proizvodnje, zaposleno 44 stručnjaka, dok je u zadružnom, čiji obim ulova ze 2.074 tone ili 19,5% od ukupne proizvodnje, zaposleno samo 2 stručnjaka i to jedan sa visokom i jedan sa nižom školom. Ovaj odnos je poražavajući i ukazuje na značaj problema kadrova u ovom sektoru.

Imajući u vidu ovakvo stanje kao i činjenicu da unapređenje ribarstva zavisi od broja i kvaliteta ribarskih kadrova, Upravni je odbor već na početku rada Zajednice razmatrao ovaj problem i kao prvo preporučio članicama da odmah pristupe obezbeđenju posebnog stručnog kadra i to preuzimanjem u službu novih, usavršavanjem postojećih i stipendiranjem kako viših, tako i nižih kadrova.

Obzirom na problem školovanja kadrova, a budući da na visokim, srednjim i nižim školama ne postoji predmet koji bi polaznicima pružio bar osnovna znanja iz ribarstva, Zajednica je nadležnim putem pokrenula pitanje, da bi se na poljoprivrednim i veterinarskim fakultetima ribarstvo uvelo kao poseban obavezni predmet, ili da se omogućiti, da se ribarski kadrovi na ovim školama osposobljavaju u vidu postdiplomskih studija.

U cilju usavršavanja postojećih kadrova upućivanjem istih u inostranstvo, Zajednica je ovom pitanju poklonila puno pažnje, te je u sporazumu sa Savezom poljoprivredno-šumskih komora i organima Tehničke pomoći, odredila izvestan broj lica iz proizvodnje i naučnih ustanova, koja će u toku 1958 godine biti upućena u inostranstvo radi usavršavanja.

Pored ovog vida usavršavanja kadrova članice Zajednice su uz njenu podršku i same činile napore za uzdizanje kadrova. Tako je Udruženje ribarskih privrednih organizacija NRS početkom ove godine organizovalo desetdnevni kurs za ribarske inženjere i tehničare, a Ribolovni centar u Apatinu dvadesetodnevni kurs za prekvalifikaciju radnika.

Prilog: Tabela »Brojno stanje i raspored kadrova«.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA SLUŽBA

Imajući u vidu činjenicu da naučne ustanove treba da predvode borbu za primenu savremenih tekovina naše i strane nauke i prakse u ribarstvu, da istražuju probleme od neposredne vrednosti i da daju rešenja čija bi primena omogućila podizanje ribarske proizvodnje na savremeniji nivo, Zajednica je donela odluku da problem nauke i prakse treba zaoštriti. U tom cilju je održan i sastanak sekcije za naučno-istraživački rad. Tom prilikom se ustanovilo da su naučne ustanove velikim delom pružale pomoć proizvodnji, čak se bavile, i danas se bave, direktnim izvođenjem nekih objekata u ribarstvu. Kroz ovakav rad, na terenu mnoge naše naučne ustanove približile su se neposrednim praktičnim potrebama proizvođača. Istina, da usled nedostatka kadrova, naučne ustanove nisu bile uvek u stanju da daju dublje fundamentalne studije iz ove oblasti.

U vezi sa ovim doneti su izvesni zaključci, na osnovu kojih je Zajednica dala preporuku, da se proizvođačima pruži što više konkretne pomoći u izgradnji novih objekata, kao i rešavanju niza tekućih pitanja

koja treba da podignu naše slatkovodno ribarstvo na veći nivo, a da se zahtevi proizvođača realizuju što pre. Zatim da naše organizacije postavljaju pred naučne ustanove konkretne zadatke itd.

PRERADA RIBE

Poznata je činjenica da je prerada slatkovodne ribe u većem delu Jugoslavije, izuzev Crne Gore, na niskom nivou. Prerada ribe se vrši na primitivan način — usoljavanjem. Ako se ima u vidu, da se ovakvim načinom prerade dolazi do znatnog gubitka hranljivih materija, a da se savremenijim načinom prerade ovi gubici mogu smanjiti i dobiti kvalitetne proizvode s jedne strane, a s druge strane da je priliv rečne ribe sezonski, zatim nedostatak transportnih sredstava i rashladnih uređaja, neorganizovanih i nesređenih tržnica u unutrašnjosti— zbog ovoga se u NRS 22% od ukupne proizvodnje moralo usoliti —, tada se pitanju prerade mora posvetiti velika pažnja.

Uviđajući ovakovo stanje, a pored toga povoljne mogućnosti izvoza i usoljene ribe u 1957. godini, kao i izvesne tendencije izvoznika i proizvođača da se što veće količine izvezu bez obzira na kvalitet ove robe, Zajednica je:

1. Preporučila svojim članicama proizvođačima da pitanju prerade usoljavanjem posvete punu pažnju, kako bi i ovaj proizvod na inostranom tržištu postigao solidan plasman, a renome izvoza bio zadržan.

2. Budući da prerađevine slatkovodne ribe i to na savremen način, pretstavlja kvalitetne proizvode i da time obezbeđuju sebi plasman, naročito na inostranom tržištu, što nam dokazuju proizvodi Ribarstva Reka Crnojevića, to je Zajednica preporučila svojim članicama da pristupe izgradnji postrojenja za industrisku preradu. U tom cilju je i pružena pomoć o odobravanju kredita za rekonstrukciju u Ribolovnom centru Apatin.

PROMET SVEŽE RIBE I RIBLJIH PRERAĐEVINA

Povoljni uslovi za plasman sveže ribe u Zapadnu i Istočnu Nemačku i usoljene ribe u NR Rumuniju, pružali su mogućnost izvoznim organizacijama za dobar posao. Na ovom tržištu se izlazilo neorganizovano, te su se tom prilikom ispoljile nepoželjne tendencije da se forsiraju proizvodi jednog dela teritorije FNRJ, što je išlo na uštrb proizvođača kvalitetne robe sa ostalih teritorija. U ovakovoj trci za poslovima — napr. za plasman slane ribe, išlo se čak dotle da i proizvođači nisu poklonili dovoljno pažnje kvalitetu i pakovanju svog proizvoda, što je dovelo do povraćaja robe iz inostranstva. Ovakav postupak pored materijalne štete dovođi i do loše afirmacije našeg izvoza.

Imajući u vidu ovakovo stanje, zatim interes proizvođača i pozitivnu afirmaciju našeg izvoza, kao i sadašnji način raspodele kontigenata za izvoz, Zajednica je u saradnji sa Sekcijom za ribu Spoljnotrgovinske komore donela odluku:

1. Da se nasuprot dosadanjoj praksi deljenja izvoznih kontigenata na izvoznike, vrši podela izvoznih kontigenata na proizvođače, a da se sami proizvođači opredele pojedinim izvoznicima. U cilju sprovođenja ove odluke održana su u saradnji sa Spoljnotrgovinskom komorom tri sastanka.

2. Da se na inostranom tržištu istupa jedinstveno i kompaktno. U tom cilju je održan: jedan sastanak sa trgovinskim predstavnicima iz Istočne Nemačke, jedan sastanak sa predstavnicima Zapadne Nemačke, a dva sastanka sa predstavnicima NR Rumunije.

3. U cilju obezbeđenja kvaliteta ribe i transporta za izvoz, određene su od strane Zajednice stručne komisije koje vrše pregled robe. Zatim su date preporuke u pogledu solidnosti pakovanja usoljene ribe.

Radi obezbeđenja plasmana žive ribe u 1958. godini Zajednica je još početkom ove godine organizovala sastanak između tegovinskih predstavnika Zapadne Nemačke i proizvođača FNRJ. Tom prilikom je postignut sporazum u pogledu količine, kvaliteta i cene ribe.

LIST »RIBARSTVO JUGOSLAVIJE«

Na sastanku Upravnog odbora odlučeno je da časopis »Ribarstvo Jugoslavije« bude organ Zajednice, no sa tim našim časopisom nešto nije u redu, jer još u ovoj godini nije izašao ni jedan broj i sadržaj njegov ne zadovoljava još potrebe naših jugoslavenskih ribarskih organizacija.

Član Upravnog odbora drug Majder zadužen je bio za rad časopisa, no još sve stvari nisu u vezi toga rešene.

Ima nekih nesuglasica u vezi rada časopisa, zato to treba raspraviti i časopisu dati karakter koji mu pripada.

SNABDEVANJE RIBARSTVA

Stanje tehničke opremljenosti sa kojim raspolažu naše privredne organizacije, koje se bave proizvodnjom ribe u ribnjacima a naročito one koje se bave eksploatacijom otvorenih voda, je nesumnjivo nezadovoljavajuće i ne predstavlja faktor koji bi ribarskoj privredi omogućio da koristi kapacitete, kako ulova ribe tako i transporta, prerade i čuvanja ribe u svežem i prerađenom stanju.

Dotrajalost inače malog broja mreža, motora i plovila, raznolikost motora, nedostatak rezervnih delova, zatim nesrazmera u cenama navedene opreme i cenama ribe s druge strane, nije pružila mogućnost da ribarske organizacije mogu vršiti redovnu popunu alata i plovila.

Imajući u vidu ove činjenice kao i to, da snabdevanje ribarstva predstavlja važan faktor za unapređenje ribarske proizvodnje, Zajednica je u samom početku svoga rada pomoću i razumevanjem Saveza polj. šumskih komora postigla da je od strane Saveza polj. šumskih komora dodeljena suma od 800 hiljada deviznih dinara koja je upotrebljena za uvoz reprodukcionog materijala — sintetičnog konca i udica, što se već u toku 1957. godine odrazilo na povećanju proizvodnje, a za 1958. godinu suma od 8,500.000 dinara, što će se realizovati u toku 1958. godine.

Nadalje je Zajednica izradila plan opreme i reprodukcionog materijala za 1958. godinu i period do 1961. godine u iznosu od 1,771,050.000 Din. Obezbeđenje ovog materijala je predviđeno delom iz domaće proizvodnje a delom iz uvoza.

REGRES U REČNOM RIBARSTVU

S obzirom da postoji nesrazmer u cenama osnovnih sredstava, ribarskih plovila, motora itd., zatim reprodukcionog materijala kao i brodogradilišnih usluga, goriva i maziva s jedne strane, i cene robe sa druge strane, to ova činjenica ukazuje na opravdanost regresa u slatkovodnom ribarstvu. Radi toga je Zajednica odmah na početku svoga rada preko Saveza polj. šum. komora preduzela korake da se i rečnom ribarstvu odobri regres na reprodukcioni materijal, naročito na sintetički i pamučni konac, brodogradilišne usluge, rezervne delove, goriva i maziva.

U savezu polj. šum. komora je pravilno ocenjen naš zahtev te je u tom smislu učinjen predlog Saveznom izvršnom veću. Nažalost uspeh je postignut samo delomično time, što je odobren regres na brodogradilišne usluge u visini od 10 miliona dinara za I. polugodište 1958. godine.

Imajući u vidu prednje, Zajednica i dalje ostaje pri tome da je prema sadašnjim uslovima regres neophodno potreban iako je izvestan broj organizacija završio poslovnu godinu bez gubitaka. Tome su doprineli veliki napori organizacija, da u 1957. god. kupe najmanju količinu materijala za izradu alata te do kraja godine koriste već dotrajali alat. No, to će se negativno odraziti u narednoj godini, jer su alati, a naročito mreže dotrajale usled toga što se već više godina samo minimalno vršila popuna istih.

INVESTICIJE U RIBARSTVU

U posleratnom periodu napori naše zemlje bili su uglavnom usmereni na savlađivanje privredne zaostalosti i prirodno je da su se u prvom redu morali stvoriti solidni temelji za industriju kao i za jačanje odbrambene sposobnosti naše zemlje. U tom vremenu mogućnosti naše zemlje nisu dozvoljavale veća odvajanja materijalnih sredstava za razvoj ribarstva i radi toga je ribarstvo zaostajalo za ostalim privrednim granama.

Ove činjenice su objektivni razlozi, no ne bi se moglo preći preko činjenica, da su postojali i subjektivni razlozi radi kojih je slatkovodno ribarstvo zaostalo. Primera radi navodimo, da je morsko ribarstvo od oslobođenja do danas dobilo oko tri milijarde investicija iako se brutoprodukt ovog ribarstva kretao u obimu približno produktu slatkovodnog ribarstva. Međutim, u istom periodu slatkovodnom ribarstvu dato je veoma malo investicija. Ovome je doprinelo to što je služba i proizvodnja morskog ribarstva bila ujedinjena, te se kao takva mogla afirmirati sa svojom problematikom. Nasuprot slatkovodnom ribarstvu je to nedostajalo.

Imajući u vidu ovakovo stanje kao i činjenicu da je u slatkovodnom ribarstvu izrađen veći broj investicionih elaborata za čiju realizaciju su pored ostalog postojale i izvesne teškoće u pogledu odobravanja kredita, Zajednica je uspostavljanjem tešnje saradnje sa investicionim bankama i organizacijama pomogla da se po izvesnim programima odobre investiciona sredstva. Tako je u toku 1957. godine i početkom 1958. odobreno oko pola milijarde dinara.

Na putu investicionog ulaganja moramo istaći da i pojedine ribarske organizacije ulažu velike napore odvajajući znatan deo iz vlastitih sredstava. Iako je već ranije napomenuto, u docnijim referatima moramo ponovo istaći, da prilične teškoće predstavlja i procenat vlastitog učešća u investicijama tj. 30% i da je potrebno u interesu razvoja ribarstva ovaj procenat smanjiti na 10%, s obzirom da su ribarske organizacije, relativno mlade organizacije, nedovoljno stabilizirane, te ne raspolažu sa sretstvima za vlastito ulaganje.

UNAPREĐENJE RIBARSTVA

U cilju unapređenja ribarstva, pored već navedenih mera koje je Zajednica preduzela, i to objedinjavanje i povezivanje naučne službe sa privrednim organizacijama, preduzimanjem mera za obezbeđenje deviznih sredstava za uvoz reprodukcionog materijala, obezbeđenjem i usavršavanjem kadrova, prerade i izvoza žive ribe i ribljih preradevina, obezbeđenjem investicija i uspostavljanjem veza sa međunarodnim ribarskim organizacijama, Zajednica je preko Saveznog

Izvršnog veća, Saveza poljoprivrednih komora, preduzela korake da se izradi perspektivni plan Jugoslavije.

Budući da je jedan značajan vid unapređenja ribarstva i akcija spasavanja ribljeg podmlatka sa poplavnih terena i otvaranje oduška na zaleđenim ribolovnim vodama, to su članice Zajednice ovoj akciji poklonile punu pažnju. U ovoj akciji istakle su se privredne organizacije u Apatinu i zadruge u Beogradu, a naročito sportske ribolovne organizacije Sreskog odbora ribolovaca u Somboru. U ovoj akciji spašeno je ukupno

oko 18 miliona komada ekonomski vrednih riba. Ovo praktično znači da su naše nizinske vode obogaćene sa navedenom količinom ekonomski vredne ribe. Sem ovoga izvršeno je i poribljavanje otvorenih voda sa oko 2,200.000 komada šaranskog podmlatka proizvedenog u veštačkim mrestilištima.

Ujedno je vredno napomenuti da je ova akcija spašavanja podmlatka i poribljavanja izvršena dobrim delom dobrovoljnim besplatnim učešćem sportskih i privrednih organizacija.

STANJE FONDOVA ZA UNAPREĐENJE SLATKOVODNOG RIBARSTVA PO REPUBLIKAMA
na dan 31. XII. 1957. godine
u 000 dinara

Narodna republika	Vrsta fonda	Prihodi		Rashodi		Prim ed b a
		planirani	ostvareni	planirani	ostvareni	
Srbija	republički	4.730	4.970	4.730	4.054	3 sreza nemaju fondove
	sreski	44.172	35.023	42.416	18.914	
	u k u p n o:	48.902	39.993	47.146	22.914	
Hrvatska	republički	—	1.100	—	1.100	Iz Fonda za unapređenje poljoprivrede
	sreski	—	50	—	50	
	ukupno:	—	1.150	—	1.150	
Bosna i Hercegovina	republički	7.350	7.350	7.350	7.350	
	sreski	10.296	16.296	16.296	16.296	
	u k u p n o:	23.646	23.646	23.646	23.646	
Makedonija	opštinski	12.608	12.873	—	6.299	
Slovenija	republički	700	700	700	700	
Crna Gora	opštinski	(1.300)	1.300	319	319	Prihodni nisu planirani
F N R J		88.506	78.512	71.811	55.082	

FONDOVI ZA UNAPREĐENJE SLATKOVODNOG RIBARSTVA

Gotovo u svim republikama sa izuzetkom NR Hrvatske, tokom 1957. godine postojali su fondovi za unapređenje slatkovodnog ribarstva. Po republikama ovi fondovi bili su različiti, negde centralizovani u republički fond, kao što je to slučaj u Sloveniji, a negde je bilo i republičkih i sreskih fondova ili samo opštinskih. Iz priložene tabele »Stanje fondova za unapređenje slatkovodnog ribarstva po republikama, na dan 31. XII. 1957. godine« se vidi da je tokom 1957. godine u Jugoslaviji u svim fondovima planiran prihod od 88,500.000 dinara, a da je ostvaren sa 78,512.000 dinara ili 88,71%. Što se pak tiče rashoda oni su planirani u visini od 71,811.000 dinara, a ostvareni sa 55,082.000 dinara ili 76,70%. Prema tome u fondovima je ostalo za prenos u 1958. godinu još 23,430.000 dinara i ograničena sredstva prema Uredbi u visini od 4,821.000 dinara. Iz svega izlazi da je od ukupno ostvarenih prihoda Fonda utrošeno u svrhu unapređenja u 1957. godini 70,15%.

Ako ovu tabelu usporedimo sa ostvarenom ribarskom proizvodnjom po pojedinim republikama onda ćemo videti, da su se fondovi samo kod pojedinih republika pravilno formirali, dočim su kod drugih oni manje-više samo simbolični ili nikakvi, kao što je to slučaj sa NR Hrvatskom, koja je dobila iz opšteg poljoprivrednog fonda minimalna sredstva i to u vidu pomoći od 1,100.000 dinara. Ako uzmemo pak u razmatranje da od ukupne jugoslavenske proizvodnje Hrvatska proizvodi 38,85%, onda vidimo da zbog nedostatka svog sopstvenog fonda ribarstvo NR Hrvatske ima velike štete. Uviđajući ovo, jedini su bar donekle rešili

pitanje fonda u ovoj republici oni iz kotara Osijek, koji su formirali kakav-takav fond i iz njega dali sredstva za uređenje Ribarske stanice Osijek.

Vrlo je važno razmotriti u koje su se sve svrhe trošili fondovi, o čemu nam govori tabela »Ostvareni rashodi fondova za unapređenje slatkovodnog ribarstva po republikama u 1957. g.«. Iz nje se vidi, da su uglavnom sredstva utrošena na investiciju i opremu mrestilišta, poribljavanje osiromašenih voda i druge mere unapređenja, no tabela nam ukazuje, da je, istina, u manjoj meri fond utrošen i u druge svrhe koje njemu nisu namenjene. U prvom redu ovde moramo da napomenemo da su neki srezovi iz ovog fonda vršili uplatu u svoje budžete. Ovakvih slučajeva bilo je u pojedinim srezovima NR Srbije, NR Bosne i Hercegovine, a kao naročito karakterističan slučaj moramo da istaknemo opštinu Ohrid, koja je iz svog opštinskog fonda 20% sredstava uplatila u opštinski budžet. Svakako da i drugi troškovi izloženi u tabeli ne bi trebalo da budu tako visoki, kao što je to ovoga puta bio slučaj. Napr. administrativni troškovi, troškovi čuvarske službe, pa i neraspoređeni troškovi. Izvesni opštinski odbori, pa i srezovi iz fondova vrše isplatu plata referenata i čuvarske službe, te na taj način u mnogome smanjuju sredstva fonda. Trebalo bi uticati na iste, da te troškove prenesu na svoje budžete kada za to već postoje i mogućnosti. Na kraju moramo da konstatujemo da je pomoć pojedinim sportskim ribarskim organizacijama bila minimalna i izuzev dve republike nikakva. Svakako, da bi ovome trebalo posvetiti veću pažnju i putem pomoći sportskim ribarskim organizacijama i uz njihovu besplatnu saradnju omogućiti da se posao oko unapređenja ribarstva šire obuhvati.

OSTVARENI RASHODI FONDOVA ZA UNAPREĐENJE SLATKOVODNOG RIBARSTVA PO
PO REPBLIKAMA U 1957. GOD.

Sredstva utrošena za	Srbija	Hrvatska	Bih	Makedonija	Slove- nija	Crna Gora	FNRJ	%
Investiciona i oprema								
mrestilišta	5.097	1.100	11.911	235	—	265	18.688	33,8
Izgradnju ribnjaka	2.036	—	—	—	500	—	2.536	4,6
Poribljavanje	4.754	—	5.010	68	—	—	9.832	17,7
Spasavanje ribljeg podmlatka	2.017	—	—	—	—	—	2.017	3,8
Unapređenje proizvodnje	—	—	—	544	—	—	544	1,0
Studije, planove, programe, investicije	961	—	270	135	—	—	1.366	2,4
Uvođenje ribarskog katastra	340	—	—	—	—	—	340	0,6
Uzdizanje kadrova	60	—	100	—	200	—	360	0,6
Nabavka ribarske opreme	796	50	—	—	—	—	846	1,5
Čuvarsku službu	2.179	—	910	—	—	—	3.089	5,5
Administrativne troškove	60	—	1.651	531	—	—	2.242	4,0
Pomoć sportskim ribarskim organizacijama	—	—	520	—	—	54	574	1,0
Vodić i izložba	—	—	1.184	—	—	—	1.184	1,5
Ostali troškovi	359	—	837	1.753	—	—	2.949	5,2
Uplaćeno budžetu	471	—	231	1.478	—	—	2.220	4,0
20% graničena prema Uredbi	3.092	—	174	1.555	—	—	4.821	8,7
Neraspoređeno	746	—	768	—	—	—	1.514	2,7
Ukupno	22.968	1.150	23.646	6.299	700	319	55.082	100
%	41,70	2,08	42,93	11,43	1,28	0,58	100	

Napomena: U NRH ne postoji Fond za unapređenje ribarstva već je gornja suma data iz Fonda za unapređenje poljoprivrede.

ZADRUŽNI SEKTOR RIBARSTVA

Ma da je u prethodnim referatima već bilo dosta reči o zadružnom ribarstvu ipak je potrebno radi stvaranja izvesne slike o zadružnom pokretu u slatkovodnom ribarstvu pružiti izvesne elemente u njegovoj snazi i jačini. Zadružni sektor u ukupnom ulovu i proizvodnji slatkovodne ribe zauzima 19,99% i proizvodi 2.074.000 kg ribe u 1957. godini. U zadrugama je zaposleno 17,09% od ukupnog broja ribara FNRJ, odnosno 1 zadržar ulovi ili proizvede prosečno 1.128 kg ribe. Ako uzmemo u analizu ove podatke vidimo, da je značajan doprinos koji daje zadružni sektor u slatkovodnom ribarstvu Jugoslavije, no da je proizvodnost rada relativno mala. Uzroke tome treba tražiti u nedovoljnoj opremljenosti i nedovoljnoj organizovanosti i nedostatku stručnih rukovodećih kadrova, o čemu se u narednom periodu mora povesti više računa.

U vezi sa napred izloženim, kao i referatima koji su na ovoj skupštini podneseni u oceni rada Zajednice treba uzeti u obzir da je Zajednica na početku svog rada, u fazi organizacionog učvršćivanja sa skromnim administrativnim aparatom pored tekućih poslova i pored teškoća koje prate svaku novu organizaciju, zahvatila dobar deo problema u ribarstvu. Nije se uspeo koliko se je želelo, budući da je potrebno objediniti interese opšte društvenih i zadružnih organizacija, ustanova i naučne službe, zatim ukazati stručnu pomoć višim organima i svojim članicama.

Prema tome u ovom kratkom periodu rada Zajednice njeni rezultati pokazuju, da je koncepcija jedinstva ove grane privrede pravilna i da će se samo ovakvim jedinstvom, moći privesti pravilnijem rešenju mnoga pitanja koja su od značaja za unapređenje ove grane.

POZIV NA PRETPLATU

Naš časopis »Ribarstvo Jugoslavije« je jedini stručni list u Jugoslaviji od naročito interesa za sve one koji se zanimaju za slatkovodno ribarstvo. Uz stručne članke domaćih autora donosi list i prikaze naučnih dostignuća i razvoja slatkovodnog ribarstva u svijetu, zatim prikaze stranih stručnih časopisa i strane stručne literature kao i prikaze sveg onog što je od interesa za unapređenje slatkovodnog ribarstva. Zato treba da list drže svi stručni radnici, stručne ustanove, ribnjačarstva, poduzeća i poljoprivredna dobra koja se bave ribarstvom, ribarske zadruge, sportska ribolovna društva, ribari i svi radnici koji rade u slatkovodnom ribarstvu kao i svi napredniji sportaši.

Primjera radi navodimo, da su se pozivu našeg Stručnog udruženja dosada odazvali i za svoj kolektiv naručili »Ribarstvo Jugoslavije«: »Ribolovni centar« Apatin 100 komada, Ribarsko gazdinstvo »Ečka« 50 komada, Poduzeće za uzgoj šarana i pstrva »Zdenčina« 50 komada i Ribnjačarstvo »Poljana« 50 komada.

Uredništvo i uprava